
TOM I

Metodologia i
descripció del
municipi

Capítol 1. Metodologia

ÍNDEX

1.- CONCEPTES PREVIS.....	3
2.- METODOLOGIA.....	5

1.- CONCEPTES PREVIS.

L'Agenda 21 local és un document que desenvolupa un Pla Estratègic Municipal basat en la integració, amb criteris sostenibles, de les polítiques ambientals, econòmiques i socials dels municipi i que sorgeix de la participació i presa de decisions consensuades entre els representants polítics, personal tècnic municipal, agents implicats i ciutadans del municipi.

Este instrument de gestió, de caràcter no vinculant, neix del *Programa Global per al Desenvolupament Sostenible en el segle XXI* emmarcat dins de la *Conferència de les Nacions Unides sobre Medi Ambient i Desenvolupament Sostenible*, celebrada en Rio de Janeiro en juny de 1992. Este programa, també anomenat Programa 21, posa les bases per a desenvolupar una política ambiental global i mundial de forma estructurada, programada i el desenvolupament de la qual siga iniciat i promogut per les entitats locals i regionals.

En el capítol 28 del Programa 21 es fa una crida a les autoritats locals per a què elaboren una Agenda 21 local. El principi de responsabilitat compartida i col·laboració és bàsic per a la implantació d'estratègies de desenvolupament sostenible a nivell local, per la qual cosa s'insta a les autoritats locals a la búsqueda de consens i a iniciar un diàleg amb la ciutadania, organitzacions cíviques, empresarials i industrials locals i empreses privades per a aprovar l'Agenda 21 local.

El fonament teòric del procés d'Agenda 21 local és el principi de la sostenibilitat local, per tant es persegueix integrar una justícia social, una economia sostenible i un entorn i capital natural durador per a aconseguir un equilibri sostenible que es tradisca en una millora de la qualitat de vida. Per tant, la sostenibilitat local és el resultat de l'equilibri entre sostenibilitat ambiental, econòmica i social.

La sostenibilitat ambiental és crucial donat que depenem de les funcions dels nostre entorn, que proveeix de recursos, assimila residus i proporciona serveis ambientals (aigua, clima, aire net, aliments, fixació de CO₂, oci, etc) i necessitem que estes funcions continuen.

El sistema econòmic actual es fonamenta en l'apropiació i explotació del capital natural, cosa que el convertix en el factor limitant del desenvolupament econòmic. La sostenibilitat econòmica defén un desenvolupament econòmic sostenible, és a dir, un desenvolupament basat en el coneixement de la capacitat de càrrega de l'entorn per a no superar-la i permetre la recuperació i regeneració del sistema natural davant de les pressions externes, així com en la optimització de l'ús dels recursos de manera que permeta el desenvolupament econòmic i s'obtinga el mateix o fins i tot un major benefici amb un menor consum de recursos. D'esta manera, s'internalitzaran els costos ambientals en l'economia municipal i se'n beneficiarà la ciutadania en general.

La sostenibilitat social persegueix, en relació amb els anteriors, la satisfacció plena de les necessitats de la generació present garantint que les generacions futures puguen satisfer les seues. Per a aconseguir la sostenibilitat social, la formació i informació de tota la ciutadania és imprescindible, de manera que tots participen, de manera més o menys activa, en el projecte d'Agenda 21 local, sent una participació ben fonamentada basada en el coneixement i conscienciació de la ciutadania, que es deu vore i sentir implicada.

L'Agenda 21 local es convertix en l'instrument que permetrà l'evolució del municipi cap a un equilibri que deu ser en cada moment l'òptim, per la qual cosa no es busca un equilibri estàtic sinó dinàmic que permeta i persegueisca la millora contínua de la qualitat de vida que la pròpia ciutadania vulga en cada moment. Per tant, com a instrument, deu ser versàtil per a poder afrontar els reptes que es produïsquen en cada moment.

L'Agenda 21 local és la ferramenta o instrument més àmpliament difós i acceptat per part de les autoritats locals per a abordar els greus problemes ambientals des de l'enfocament de "pensar globalment i actuar localment" donat que, sense perdre de vista l'objectiu global de la protecció del medi, és a nivell local on es poden prendre decisions més pràctiques i, a més, més participatives. L'Agenda 21 local pretén posar en marxa un Pla d'Acció per a aconseguir aplicar el desenvolupament sostenible al seu entorn humà donat que les ciutats constitueixen un dels majors focus d'insostenibilitat del planeta i l'actuació en elles és un tema prioritari, considerant que els actors pertinents per a l'actuació en les ciutats són les autoritats locals i la ciutadania.

L'augment de coneixements i experiències en l'aparició d'Agendes 21 locals deixa vore les dificultats i avantatges del procés d'elaboració i del seu desenvolupament i utilització com instruments de participació en la millora de la gestió ambiental de les administracions locals.

La diagnosi ambiental és el primer pas per a començar el procés d'Agenda 21 local. Permet estudiar la situació de partida del municipi en els aspectes ambientals, econòmic i social tant des del punt de vista quantitatiu com qualitatiu, es a dir, la percepció i l'opinió de la ciutadania respecte d'estos aspectes. Saber la situació de partida és imprescindible per a definir el Pla Estratègic Municipal que permeta passar d'este punt d'origen al punt final desitjat de desenvolupament sota criteris de sostenibilitat.

2.- METODOLOGIA.

La metodologia emprada per a la realització de la diagnosi ambiental i socioeconòmica del municipi d'Alginet, comprén les següents fases:

- **Informació preliminar i recollida de dades.** Recollida de dades quantitatives necessàries per a conèixer la situació de partida del municipi en els aspectes ambientals i socioeconòmics, procedents tant de l'Ajuntament com d'altres administracions i institucions així com del treball de camp realitzat.
- **Interacció amb els agents econòmics i socials rellevants del municipi.** Recollida de dades qualitatives a través d'entrevistes als agents econòmics i socials rellevants i enquestes a la població. D'esta manera s'aconsegueix d'una banda recollir informació rellevant per a incorporar-la a l'estudi i per altra promoure la participació ciutadana.
- **Anàlisi de la informació.** Processament i estudi de la informació recollida de forma integradora però sense oblidar els aspectes singulars que destaquen en cada àrea.

Els resultats obtinguts es presenten a la ciutadania per a contribuir a la seua divulgació. Així la diagnosi socioambiental s'utilitza com un instrument de comunicació i sensibilització ambiental que servirà al mateix temps per a dinamitzar la participació ciutadana imprescindible per a l'Agenda 21 Local.

El procés global de l'Agenda 21 Local, en el que la diagnosi és el punt de partida, es mostra en el esquema següent:

Imatge 1. Esquema del procés d'Agenda 21 local.

Font: Elaboració pròpia.

La diagnosi socioambiental s'ha estructurat en les següents àrees:

1) Descripció del municipi: inclou una primera aproximació al municipi d'Alginet i una descripció del medi natural en què s'emmarca. Per a la descripció del medi natural s'ha consultat bibliografia i s'ha completat amb treball de camp.

Es divideix en els següents capítols:

Capítol 1. Metodologia.

Capítol 2. Coneixement del municipi.

Capítol 3. Descripció del medi natural.

2) Descripció de l'entorn socioeconòmic: permet conèixer la realitat social i econòmica del municipi d'Alginet. Per a l'estudi demogràfic i econòmic s'han emprat principalment dades estadístiques proporcionades per l'Institut Valencià d'Estadística.

Es divideix en els següents capítols:

Capítol 4. Característiques socioeconòmiques.

Capítol 5. Educació.

Capítol 6. Incidència de les activitats econòmiques.

Capítol 7. Cultura i patrimoni cultural.

Capítol 8. Organització i gestió municipal.

Capítol 9. Organitzacions populars i veïnals.

Capítol 10. Planejament territorial.

Capítol 11. Sanitat i benestar social.

3) Factors ambientals: s'estudien els principals factors ambientals que són determinants en el desenvolupament d'un municipi i en la qualitat de vida dels seus habitants. S'han realitzat consultes als organismes implicats en la gestió d'estos recursos per a obtindre la informació referent a l'àrea d'estudi.

Es divideix en els següents capítols:

Capítol 12. Aigua.

Capítol 13. Residus.

Capítol 14. Atmosfera.

Capítol 15. Mobilitat.

Capítol 16. Energia.

4) Diagnosi qualitativa: per a conèixer la percepció que té la ciutadania sobre els distints aspectes estudiats de forma qualitativa en les àrees anteriors, s'ha passat enquestes i s'han realitzat entrevistes als principals agents econòmics i socials.

En este document es recull l'anàlisi de la informació recopilada que permetrà ser contrastada amb la informació plasmada en l'anàlisi quantitatiu.

5) Cartografia: s'inclou la cartografia descriptiva necessària per a completar l'estudi. L'índex de plànols és el següent:

- 1. Hidrologia superficial.*
- 2. Captacions d'aigües subterrànies.*
- 3. Usos del sòl. Vegetació actual.*
- 4. Espais naturals protegits.*
- 5. Comunitats de regants. Delimitació geogràfica.*
- 6. Subministrament d'aigua potable. Nuclis de població abastits.*

7. *Xarxa de sanejament. Nuclis connectats.*
8. *Ordenació del territori. Aptitud per a ús urbà.*
9. *Localització d'indústries. Impacte potencial de les indústries.*
10. *Localització de contenidors de recollida selectiva*
11. *Connexió entre zones urbanes*
12. *Patrimoni cultural*
13. *Patrimoni cultural. Detall casc urbà.*
14. *Unitats de paisatge*